

PRZEDMIOTOWE OCENIANIE
II ETAP EDUKACYJNY – KLASY IV–VIII

Rodzaj zajęć edukacyjnych: historia

I. Podstawa prawna:

1. Rozporządzenie MEN z dnia 3 sierpnia 2017 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz. U. z dn. 16 sierpnia 2017 r., poz. 1534).
2. Rozporządzenia MEN z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. z dn. 24 lutego 2017 r., poz. 356).
3. Wewnątrzszkolne Ocenianie w Szkole Podstawowej nr 58 w Łodzi.
4. Program nauczania historii w klasach IV–VIII szkoły podstawowej „Wczoraj i dziś” (autor: dr Tomasz Maćkowski).

II. Cele kształcenia/wymagania ogólne/obszary aktywności ucznia:

1.	Chronologia historyczna: Uczeń odróżnia przeszłość, teraźniejszość i przyszłość; posługuje się podstawowymi określeniami czasu historycznego: epoka, okres p.n.e., okres n.e., tysiąclecie, wiek, rok; oblicza upływ czasu między wydarzeniami historycznymi; umieszcza procesy, zjawiska i fakty historyczne w czasie oraz porządkuje je i ustala związki przyczynowe i skutkowe; dostrzega zmiany w życiu politycznym i społecznym oraz ciągłość w rozwoju kulturowym.
2.	Analiza i interpretacja historyczna: Uczeń krytycznie analizuje informacje uzyskane z różnych źródeł (w tym kartograficznych) próbując samodzielnie wyciągnąć z nich wnioski; lokalizuje w przestrzeni proces, zjawiska i fakty historyczne wykorzystując mapy i plany w różnych skalach; rozróżnia w narracji historycznej warstwę informacyjną, wyjaśniającą i oceniającą; rozumie i potrafi objaśnić związki przyczynowo- skutkowe analizowanych zjawisk i procesów historycznych; dostrzega potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia procesów zachodzących we współczesności.
3.	Tworzenie narracji historycznej: Uczeń konstruuje ciągi narracyjne, wykorzystując zdobyte informacje źródłowe; posługuje się pojęciami historycznymi i potrafi wyjaśnić ich znaczenie; przedstawia argumenty uzasadniające własne stanowisko w odniesieniu do procesów i postaci historycznych; tworzy krótkie i długie wypowiedzi: plan, notatkę, rozprawkę, prezentację.

III. Cele oceniania:

1. Rozpoznanie przez nauczyciela poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań programowych.
2. Informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie.
3. Motywowanie ucznia do dalszych postępów w nauce.
4. Pomoc uczniowi w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju i projektach edukacyjnych o tematyce historycznej.
5. Dostarczenie rodzicom/prawnym opiekunom informacji o postępach, trudnościach w nauce oraz specjalnych uzdolnieniach ucznia.
6. Umożliwienie nauczycielom doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno-wychowawczej.

IV. Przedmiot oceniania (wiedza, umiejętności, postawy):

1.	Wiadomości (wiedza przedmiotowa i jej rozumienie).
2.	Umiejętności (posługiwanie się datami i faktami historycznymi, a także konieczność wyciągania z nich wniosków).
3.	Postawa ucznia i jego aktywność oraz dyscyplina pracy na lekcjach.
4.	Zaangażowanie w prace na rzecz szkoły i środowiska lokalnego oraz udział w konkursach historycznych i projektach edukacyjnych o tematyce historycznej.
5.	Posługiwanie się nowoczesnymi technologiami komunikacyjno-informacyjnymi dla wyszukiwania i korzystania z informacji.

V. Ogólne zasady oceniania:

1. Oceny są jawne dla ucznia i jego rodziców/prawnych opiekunów.
2. Nauczyciel ma obowiązek dostosować wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia.
3. Oceny z ustnych form sprawdzania wiadomości i umiejętności nauczyciel uzasadnia ustnie w obecności klasy, wskazując dobrze opanowaną wiedzę lub sprawdzaną umiejętność, braki w nich oraz zaleca sposoby ich poprawy.
4. Wszystkie oceny z prac klasowych i sprawdzianów ucznia uzasadniane są pisemnie. Nauczyciel przekazuje uczniowi komentarz do pracy zawierający informacje o: mocnych stronach jego wiedzy i umiejętności oraz nad czym musi jeszcze popracować.
5. Sprawdzone i ocenione prace klasowe i sprawdziany uczniów udostępniane są uczniom na zajęciach dydaktycznych. Po dokonaniu ich omówienia i poprawy, przekazywane są rodzicom/prawnym opiekunom za pośrednictwem uczniów. Oceny wpisywane są do dziennika lekcyjnego.
6. W przypadku wątpliwości uczeń i rodzic/prawny opiekun mają prawo do uzyskania dodatkowego uzasadnienia oceny, o której mowa w ust. 3. Dodatkowe uzasadnienie nauczyciel przekazuje bezpośrednio zainteresowanej osobie w czasie zebrań lub konsultacji, lub podczas indywidualnych konsultacji, lub porad z uczniem.
7. Obowiązuje zasada częstotliwości i systematyczności – uczeń oceniany jest na bieżąco, a liczba ocen cząstkowych z przedmiotu nie powinna być mniejsza niż 4.

VI. Sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych:

1. **Wypowiedzi ustne [waga oceny: 2]** – co najmniej 1 w każdym śródroczu, np. swobodna dłuższa wypowiedź na określony temat prezentująca znajomość pojęć, dat, faktów (przyczyn i skutków), postaci historycznych lub też odpowiedź na pięć celowych pytań dotyczących różnych pojęć, dat, faktów, postaci historycznych. Przy odpowiedzi ustnej obowiązuje znajomość materiału z trzech ostatnich lekcji, w przypadku lekcji powtórzeniowych z całego działu.
2. **Wypowiedzi pisemne:**
 - 1) **sprawdziany wiadomości i umiejętności [waga oceny: 3]** – podsumowujące poszczególne działy, poprzedzone są podaniem zakresu materiału; zapowiedziane są z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem;
 - 2) **kartkówki [waga oceny: 2]** – 10–15 minut, obejmujące materiał z maksymalnie trzech ostatnich lekcji; mają rangę odpowiedzi ustnej.
[Sprawdziany zawierają przynajmniej jedno zadanie na ocenę celującą lub też podanie przez ucznia większej niż wskazana w poleceniu ilości informacji skutkuje dodatkowymi punktami na ocenę celującą].
3. **Aktywność na lekcji** (krótkie wypowiedzi, udział w dyskusji) **[waga oceny: 1]** – oceniana jest na bieżąco za pomocą plusów zapisywanych w dzienniku – uczeń otrzyma ocenę bardzo dobrą, gdy zgromadzi 3 plusy. W przypadku dużego wkładu pracy na lekcji, przemyślanych, dojrzałych wypowiedzi lub prezentacji wiadomości wykraczających poza program uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą lub celującą (bez konieczności zapisywania plusów).
4. **Praca domowa [waga oceny: 1]** – 1–2 razy w śródroczu. Ocenie podlegają: pomysłowość rozwiązania, poprawność merytoryczna, zgodność z poziomem wymagań i oceniane są w skali bardzo dobry – dobry – dostateczny – dopuszczający. W przypadku braku pracy domowej, zeszytu przedmiotowego lub notatek z poprzednich lekcji uczeń otrzymuje minus – 3 minusy to ocena niedostateczna.
5. Samodzielnie opracowane **prace dodatkowe [waga oceny: 1–2]** – oparte na innych źródłach niż podręcznik (plansze, rysunki, referaty, gazetki, prezentacje multimedialne, plakaty itp.) oceniane są celujący – bardzo dobry – dobry lub za pomocą plusów.
6. Aktywność pozalekcyjna: **zajęcia rozwijające uzdolnienia** – ocena celująca częściowa na śródrocze **[waga oceny: 1]**; **konkursy przedmiotowe** – ocena celująca częściowa na śródrocze **[waga oceny: 3]** za wyróżnienie (co najmniej 10. miejsce w Polsce) w ogólnopolskim konkursie przedmiotowym, dla finalisty i laureata konkursu przedmiotowego organizowanego przez ŁKO, dla laureata trzyetapowego ogólnośródmiejskiego konkursu przedmiotowego, dla laureata I, II i III miejsca międzyszkolnego konkursu przedmiotowego, dla laureata I, II, III miejsca w szkolnym konkursie historycznym (przy czym laureat I miejsca może ubiegać się o ocenę klasyfikacyjną roczną wyższą o jeden stopień od tej, która wynika z ocen częściowych, jednak nie może być to ocena celująca); **projekty edukacyjne o tematyce historycznej** – ocena celująca częściowa na śródrocze **[waga oceny: 2–3]** – w zależności stopnia trudności projektu].
7. **Praca w grupie [waga oceny: 1]** – organizowana jest na bieżąco oraz:
 - 1) oceniana jest na podstawie „Karty obserwacji/samooceny pracy ucznia w zespole”:

Lp.	Obszar obserwacji/samooceny	Punkty
1.	Chętnie podejmuje współpracę z innymi	2
2.	Jest zaangażowany w pracę grupy	2

3.	Ma ciekawe pomysły	2
4.	Umie słuchać innych	2
5.	Akceptuje powierzone role	1
6.	Grzecznie odnosi się do kolegów.	1
7.	Szanuje zdanie innych	1
8.	Pomaga innym w pracy	1
9.	Nie wykonuje rzetelnie powierzonych zadań i ról.	-1
10.	Nie uczestniczy w pracy zespołu.	-2
11.	Przeszkadza w wykonaniu zadania.	-2
12.	Lekceważy innych	-2

2) oceniana jest wg kryteriów punktowych:

- a) 12 pkt. – celujący,
- b) 11–9 pkt. – bardzo dobry,
- c) 8–6 pkt. – dobry,
- d) 5–4 pkt. – dostateczny,
- e) 3–2 pkt. – dopuszczający,
- f) 1–(-7) pkt. – niedostateczny.

VII. Kryteria ustalania ocen cząstkowych z prac pisemnych i warunki ich poprawy:

1. Ocenianie prac pisemnych wyraża się w % przeliczanych na stopnie szkolne:
 - 1) powyżej 100% (w tym zadanie dodatkowe) – celujący,
 - 2) 100–91% – bardzo dobry,
 - 3) 90–74% – dobry,
 - 4) 73–51% – dostateczny,
 - 5) 50–31% – dopuszczający,
 - 6) 30–0% – niedostateczny.
2. Oceny cząstkowe mogą być uzupełnione o plus w przypadku, gdy brakło jednego lub pół punktu do oceny wyższej.
3. Sprawdzian wiedzy i umiejętności z rozdziału jest zapowiedziany tydzień wcześniej, odnotowany w dzienniku i podany jest jego zakres.
4. Sprawdzian wiedzy i umiejętności z rozdziału jest dla ucznia obowiązkowy – nieobecność na nich ucznia musi być usprawiedliwiona.
5. Uczeń nieobecny na sprawdzianie ma obowiązek zaliczyć go w terminie uzgodnionym z nauczycielem – nie później jednak niż do dwóch tygodni od daty pisania tego sprawdzianu lub powrotu do szkoły po czasowej nieobecności. W przypadku ponownej nieobecności ucznia, uczeń pisze ten sprawdzian po powrocie do szkoły w ustalonym z nauczycielem terminie. Zaliczenie polega na pisaniu sprawdzianu o tym samym stopniu trudności. W sytuacjach uzasadnionych, nauczyciel może ustalić z uczniem inny termin zaliczenia sprawdzianu lub zwolnić go z ich zaliczenia.
6. Sprawdzian wiedzy i umiejętności z rozdziału musi zostać zaliczony w formie i terminie ustalonym z nauczycielem. Brak zaliczenia pracy pisemnej nauczyciel oznacza, wpisując w rubrykę ocen „bo”, tj. brak oceny. Po upływie dwóch tygodni od pojawienia się takiego wpisu w dzienniku i/lub powrotu ucznia po dłuższej nieobecności do szkoły, nauczyciel wpisuje w miejsce „bo” ocenę niedostateczną.

7. Celowe opuszczenie przez ucznia sprawdzianu lub kartkówki traktowane jest jako odmowa odpowiedzi w formie pisemnej i równoznaczne jest z wystawieniem mu oceny niedostatecznej.
8. Nauczyciel ma obowiązek podać oceny z prac pisemnych do wiadomości uczniów w terminie do 2 tygodni od dnia ich napisania. Dopuszcza się przesunięcie terminu zwrotu prac pisemnych w sytuacjach losowych – o czas nieobecności nauczyciela oraz o okres świąt, ferii lub innych.
9. Ocenę niedostateczną można poprawić. Poprawa jest dobrowolna, odbywa się w terminie uzgodnionym z nauczycielem w ciągu dwóch tygodni od oddania sprawdzonych prac i jest jednorazowa. Do dziennika obok oceny uzyskanej poprzednio wpisuje się ocenę z poprawy.
10. Próby ściągania lub porozumiewania się na sprawdzianach karane są utratą prawa do ich poprawy.
11. Odmowa odpowiedzi/wypowiedzi ustnej przez ucznia jest jednoznaczna z wystawieniem mu oceny niedostatecznej.
12. Każda ocena z ustnych form sprawdzania umiejętności lub wiadomości ucznia podlega wpisaniu do dziennika lekcyjnego bezpośrednio po jej ustaleniu.
13. Każdy uczeń ma prawo do zaliczenia mu dodatkowych ocen za wykonane prace nadobowiązkowe.
14. W przypadku usprawiedliwionej nieobecności ucznia na zajęciach edukacyjnych stanowiącej mniej niż 50% i w przypadku braku ocen cząstkowych z tych zajęć, dopuszcza się możliwość uzyskania przez ucznia ocen cząstkowych na podstawie wykonania w wyznaczonym terminie ustalonych z nauczycielem zadań.

VIII. Kryteria oceniania i klasyfikowania śródrocznego oraz rocznego:

1. Ogólne wymagania edukacyjne z przedmiotu. Uczeń otrzymuje ocenę:
 - 1) **celującą**, jeśli: jego wiadomości i umiejętności znacznie wykraczają poza program nauczania przedmiotu dla danej klasy, samodzielnie i twórczo rozwija własne zainteresowania i uzdolnienia (bierze udział w konkursach i osiąga w nich czołowe miejsca) oraz rozwiązuje nowe, trudne problemy naukowe, korzystając z różnych źródeł wiedzy, jest szczególnie aktywny i twórczy na zajęciach – służy pomocą swym rówieśnikom;
[Celującą ocenę klasyfikacyjną śródroczną z przedmiotu otrzymuje uczeń, który osiągnął z tego przedmiotu średnią ocen co najmniej 5,3 oraz zakwalifikował się do III etapu ogólnopolskiego, wojewódzkiego, ogólnośródmiejskiego konkursu przedmiotowego.
Celującą ocenę klasyfikacyjną roczną z przedmiotu otrzymuje uczeń, który uzyskał tytuł laureata wojewódzkiego konkursu przedmiotowego organizowanego przez ŁKO.
Celującą ocenę klasyfikacyjną roczną z przedmiotu otrzymuje uczeń, który osiągnął z tego przedmiotu średnią ocen co najmniej 5,3 oraz otrzymał wyróżnienie (co najmniej 10. miejsce w Polsce) w ogólnopolskim konkursie przedmiotowym lub jest co najmniej laureatem trzyetapowego ogólnośródmiejskiego konkursu przedmiotowego lub jest laureatem I, II, III miejsca w międzyszkolnym konkursie przedmiotowym.
Celującą ocenę klasyfikacyjną roczną z przedmiotu otrzymuje uczeń, który osiągnął z tego przedmiotu średnią ocen co najmniej 5,3 oraz zajął I, II, III miejsce za realizację projektu edukacyjnego o tematyce historycznej o zasięgu ogólnopolskim lub ogólnośródmiejskim];

- 2) **bardzo dobrą**, jeśli: opanował wszystkie wiadomości i umiejętności przewidziane programem nauczania dla danej klasy i sprawnie się nimi posługuje w rozwiązywaniu zadań i problemów w nowych sytuacjach, jest bardzo aktywny na zajęciach;
 - 3) **dobrą**, jeśli: opanował większość wiadomości i umiejętności zawartych w programie nauczania dla danej klasy, co pozwala mu na samodzielne rozwiązywanie typowych zadań i problemów o średnim stopniu trudności, jest aktywny na zajęciach;
 - 4) **dostateczną**, jeśli: opanował podstawowe wiadomości i umiejętności ujęte w programie nauczania dla danej klasy, potrafi rozwiązać zadania typowe o niewielkim stopniu trudności, sporadycznie jest aktywny na lekcjach;
 - 5) **dopuszczającą**, jeśli: opanował podstawowe wiadomości i umiejętności zawarte w programie nauczania dla danej klasy, jednak rozwiązuje zadania o łatwym stopniu trudności i z pomocą nauczyciela, jest okazjonalnie aktywny na zajęciach;
 - 6) **niedostateczną**, jeśli: nie opanował wiadomości i umiejętności przewidzianych programem nauczania dla danej klasy, nie potrafi rozwiązać zadań łatwych, nawet z pomocą nauczyciela, nie jest aktywny na zajęciach, nie wykonuje poleceń nauczyciela.
2. Szczegółowe wymagania edukacyjne na poziomie podstawowym i rozszerzonym są zredagowane w planach wynikowych przedmiotu dla poszczególnych klas (IV–VIII).
 3. Aby ustalić ocenę klasyfikacyjną z przedmiotu uczeń powinien mieć co najmniej 4 oceny częściowe.
 4. Kryteria ustalania śródrocznej, rocznej oceny klasyfikacyjnej:

Średnie ważone arytmetyczne	Stopie według skali:
1,54 i mniej	niedostateczny
1,55–2,54	dopuszczający
2,55–3,69	dostateczny
3,70–4,55	dobry
4,56–5,29	bardzo dobry
5,3 i więcej	celujący

5. Biorąc pod uwagę potrzeby edukacyjne i rozwojowe oraz możliwości psychofizyczne ucznia, jego wysiłek i zaangażowanie oraz zainteresowanie przedmiotem, nauczyciel może ustalić wyższą śródroczną, roczną ocenę klasyfikacyjną niż ocena wynikająca z kryteriów, o których mowa w ust. 4.
6. **Uczeń może nie być klasyfikowany z przedmiotu**, jeżeli brak jest podstaw do ustalenia oceny klasyfikacyjnej z powodu nieobecności ucznia na zajęciach przekraczającej połowę czasu przeznaczanego na te zajęcia w szkolnym planie nauczania. W takim przypadku może zdawać **egzamin klasyfikacyjny** na własną prośbę lub na pisemny wniosek rodziców/prawnych opiekunów. Egzamin klasyfikacyjny ma formę ustną i pisemną. Termin egzaminu klasyfikacyjnego wyznacza dyrektor szkoły, nie później jednak niż w ostatnim tygodniu zajęć szkolnych przed plenarnym posiedzeniem rady pedagogicznej w danym roku szkolnym.
7. **Aby uzyskać wyższą niż przewidywana roczną ocenę klasyfikacyjną z przedmiotu**, uczeń lub rodzice/prawni opiekunowie mogą zgłosić w formie pisemnego wniosku zastrzeżenie w terminie 1 tygodnia (5 dni roboczych) od uzyskania informacji o przewidywanej dla ucznia rocznej ocenie klasyfikacyjnej. W takim przypadku przeprowadza się **egzamin sprawdzający**

w formie ustnej i pisemnej. Egzamin powinien odbyć się nie później niż na dwa dni przed rocznym klasyfikacyjnym posiedzeniem rady pedagogicznej.

8. Jeżeli uczeń lub jego rodzice/prawni opiekunowie uznają, że roczna ocena klasyfikacyjna z tego przedmiotu została ustalona niezgodnie z przepisami prawa, dotyczącymi trybu ustalania tej oceny, mogą **odwołać się od rocznej klasyfikacyjnej oceny z przedmiotu**, zgłaszając zastrzeżenie do dyrektora szkoły. Zastrzeżenie może być zgłoszone pisemnie w terminie 2 dni po zakończeniu zajęć dydaktyczno-wychowawczych. Sprawdzian powinien odbyć się nie później niż w terminie 5 dni od dnia zgłoszenia zastrzeżeń. Termin sprawdzianu ustala się z uczniem, jego rodzicami/prawnymi opiekunami.
9. **Jeśli uczeń otrzymał ocenę niedostateczną** z przedmiotu, może **zdawać egzamin poprawkowy**. Egzamin ten składa się z części ustnej i pisemnej. Termin egzaminu ustala dyrektor w ostatnim tygodniu ferii letnich.

IX. Sposoby przekazywania informacji zwrotnej dla ucznia i rodziców/prawnych opiekunów:

1. Nauczyciel na początku roku szkolnego informuje ucznia (na pierwszej lekcji organizacyjnej) i jego rodziców/prawnych opiekunów na pierwszym zebraniu z rodzicami o:
 - 1) wymaganiach edukacyjnych niezbędnych do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z przedmiotu;
 - 2) sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów;
 - 3) warunkach i trybie uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej ocenie klasyfikacyjnej z przedmiotu.
2. Informowanie o ocenach:
 - 1) oceny cząstkowe wpisywane są na bieżąco do dziennika lekcyjnego;
 - 2) na miesiąc przed śródrocznym (styczeń/luty) i rocznym klasyfikacyjnym zebraniem rady pedagogicznej nauczyciel ustnie i wpisem do dziennika lekcyjnego, a w przypadku oceny negatywnej również w formie papierowej, informuje ucznia i jego rodziców/prawnych opiekunów o przewidywanych dla niego śródrocznej i rocznej ocenie klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych;
 - 3) dopuszcza się stosowanie następujących skrótów w dzienniku lekcyjnym:
 - a) np – uczeń nieprzygotowany,
 - b) bz – brak zadania,
 - c) bo – brak oceny – uczeń nie pisał obowiązkowej pracy pisemnej.